

Kulturförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2022-02-21

Diarienummer:
KTN-2020-00324

Handläggare:
Anna Ehn, Tove Otterclou

Utvärdering av tillfällig öppen vägg i Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** ta emot utvärderingen av tillfällig öppen vägg, samt
2. **att** uppdra åt kulturförvaltningen att utreda möjligheten för uppförandet av en permanent öppen vägg i Gränbyparken och återrapportera uppdraget senast i juni 2022

Ärendet

På uppdrag av kulturnämnden genomförde kulturförvaltningens enhet för offentlig konst under sommaren 2021 projektet öppen vägg i Uppsala. I uppdraget ingick att efter avslutat projekt genomföra en utvärdering. Nu föreligger utvärderingen samt ett förslag för en permanentning av en öppen vägg.

Beredning

Under sommaren 2021 genomförde kulturförvaltningens enhet för offentlig konst på uppdrag av kulturnämnden projektet öppen vägg i Uppsala. Projektet genomfördes i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen och Fritid Uppsala. Platsen för projektet var KAP, en central del av området mellan Studenternas nya idrottsområde och Kungsängsbron. I området anlades under sommaren 2021 även Summerzone, aktivitetsyta för barn och unga under sommarlovet.

I uppdraget från kulturnämnden ingick att efter avslutat projekt genomföra en utvärdering utifrån uppdraget.

Föredragning

Utvärderingen innehåller en uppföljning av hur brukarna upplevde anläggningen, hur arbetet med samarbetsparterna gjordes och vad det resulterade i, statistik på skadegörelse samt återkoppling från kommunikationsstaben, kommunens Kontaktcenter, polis och infracontrol som är kommunens felanmälsystem.

Som metod för utvärderingen har förvaltningen använt sig av intervjuer och samtal med berörda parter samt utvärdering av inhämtad statistik. Platsen fotograferades innan och i slutet av perioden för att användas som underlag för att se om området påverkats av projektet.

Utvärderingen belyser framgångsfaktorer, hur pandemin påverkade utfallet och om skadegörelsen ökade i området.

I utvärderingen ingår också förslag på förbättringar och förutsättningar vid ett eventuellt permanentande av en öppen vägg.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för projektet med öppen vägg i Uppsala sommaren 2021 uppgick till 94,3 tkr. Avsatt budget var 150 tkr. Avvikelsen beror framför allt på att den planerade gångvägen fram till platsen inte kunde genomföras. Kostnaden för avfallshanteringen belastade stadsbyggnadsförvaltningens driftsbudget.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse
2. Bilaga 1: Utvärdering av öppen vägg i Uppsala kommun

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Innehåll

Utvärdering av tillfällig öppen vägg i Uppsala kommun	1
Inledning.....	3
Utvärdering.....	3
Brukarperspektivet	3
Renhållning och skötsel.....	3
Skadegörelse (vidare info från Infracontol kommer under dagen)	4
Kommunikation.....	5
Verksamhet kring väggen	5
Slutsats	6
Förslag för framtiden.....	6
Ekonomiska konsekvenser.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Inledning

Under sommaren 2021 genomförde kulturförvaltningens enhet för offentlig konst projektet öppen vägg i Uppsala. Projektet genomfördes i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen och Fritid Uppsala. Platsen för projektet var KAP, en central del av området mellan Studenternas nya idrottsområde och Kungsängsbron. I uppdraget från kulturnämnden ingick att efter avslutat projekt genomföra en utvärdering av projektet. Utvärderingen vill belysa framgångsfaktorer, hur pandemin påverkade utfallet och om skadegörelsen ökade i området. I utvärderingen ingår också förslag på förbättringar vid ett eventuellt permanentande av en öppen vägg eller vid en fortsättning på projektet som en tillfällig öppen vägg. Utvärderingen innehåller uppföljning av hur brukarna upplevde anläggningen, hur arbetet med samarbetsparterna gjordes och vad det resulterade i, statistik på eventuell skadegörelse, samt återkoppling från kommunikationsstaben, kommunens kontaktcenter, polis samt Infracontrol, som är kommunens felanmälsystem.

Utvärdering

Utvärderingen har gjorts genom dialoger med berörda parter i projektet och uppföljande statistik.

Brukarperspektivet

Dialoger har förts med två användare av den öppna väggen. Sammantaget har platsen upplevts som välanvänd men att utformningen av väggen var undermålig. Väggen har till stor del använts för konstformen graffiti, som ofta anses som en social sysselsättning där samarbete är vanligt. Själva ytan upplevdes svår att dela på med någon annan, vilket leder till önskemål om en större vägg vid ett utvecklat projekt. Optimalt är om flera får plats att måla samtidigt. Önskvärt är om väggen kan ha ett omfång om minst 25 meter.

Placeringen av väggen har varit positiv då det varit nära till gångstråk vilket gör platsen lättillgänglig och bjuder in förbipasserande att ta del av väggen. Vid framtida projektering framhåller brukare att det är av stor vikt att platsen där väggen är placerad är lätt att ta sig till. Detta anknyter också till tillgänglighetsaspekten som också lyfts under utredningsfasen för den öppna väggen.

Renhållning och skötsel

I den tidigare utredningen kring öppen vägg i Uppsala var renhållning och skötsel av platsen av hög prioritet. Detta för att skapa en väl omhändertagen plats som signalerar trygghet och uppmuntrar till deltagande. Stadsbyggnadsförvaltningen tog fram ett anpassat sopkärl för sprayburkar i form av en Big Belly som används på många platser inom kommunen. Det antal sopkärl som var planerat att placeras på platsen blev minskat på grund av olika omständigheter, vilket ledde till att soptunnorna snabbt blev fulla och att viss nedskräpning förekom. Enligt arbetsledaren för renhållningen på platsen var det ändå inte mer nedskräpning än på övriga platser inom kommunen.

Feriearbetarna var behjälpliga med skötsel av platsen och även vissa av brukarna var delaktiga i att se till att platsen såg omhändertagen ut. Det är positivt att kärlen använts enligt föreskrifterna, däremot behövs det fler kärl och för fler typer av avfall vid en utveckling av projektet. Sopkärlet som användes blev bemålat, troligtvis för att tömma burken innan den kastats i kärlet. För att undvika detta kan sopkärlen bemålas innan utsättning vilket ger dem en annan karaktär, alternativt skapa en yta för tömning av burkar i närheten av sopkärlen. Följande bild visar sopkärlet efter testverksamhetens avslut:

Skadegörelse

I Uppsala kommuns felanmälningsystem Infracontrol har det inkommit tre anmälningar under väggens utplacering.

2021-07-19: Anmälan om klotter kring den öppna väggen.

Denna anmälan avsåg klotter på baksida av skylt med förhållningsregler, skylt ovanför väggen samt på sittbänkarna.

2021-08-09: Anmälan om klotter på den öppna väggen

Denna anmälan avser väggen i sin helhet, vilket troligtvis är ett missförstånd hos anmälaren och att det inte tydligt nog framgått att det är en avsedd plats för att måla.

2021-09-10: Anmälan om skadegörelse vid skateparken

Denna anmälan avsåg främst synpunkter om undermålig utveckling och skötsel av skateparken invid väggen, men omnämner tidigare skadegörelse i form av hatsymboler som skrivits på skaterampen.

För att kunna utvärdera graffitiväggens inverkan på närområdet i form av skadegörelse och nedskräpning, fotograferades området före och under det pågående projektet. Innan väggen uppfördes förekom det en del skadegörelse/klotter på exempelvis soptunnor, parkbänkar och elskåp i närområdet.

Utifrån fotografierna kan varken en påtaglig ökning eller minskning av skadegörelse/klotter och nedskräpning i närområdet utläsas. Situationen förefaller vara ungefär densamma som innan. Vid väggen blev informationsskyltens baksida bemålad, liksom skylten *Öppen vägg* som satt ovanför väggen.

Kommunikation

Kommunikationsinsatserna som föregick uppförandet av den öppna väggen var information på Uppsala kommuns hemsida, en informationstavla med förhållningsregler invid väggen samt en FAQ som fanns tillgänglig via Kontaktcenter.

Det upplevdes från Fritid Uppsala att graffitiväggen inte marknadsfördes tillräckligt i kommunens kanaler. Genom mer marknadsföring av väggen kan information nå ut till fler potentiella brukare om att den finns.

Reaktionerna som kom har upplevts som positiva från tillfrågade parter. Kontaktcenter har sammantaget inte upplevt några synpunkter eller inkomna frågor gällande väggen under tiden den fanns på platsen. Eftersom platsen upplevts genomgående som välanvänd kan vi se att kommunikationen hade en god grund. Däremot kan vi se i det anmälda ärendet i Infracontrol som gäller själva väggen att det finns utvecklingspotential att göra det tydligare för förbipasserande. Kommunikationsstaben upplever att det går att göra ett större arbete kring kommunikationen inför en framtida satsning.

För att marknadsföra väggen i sociala medier användes hashtaggen #öppenväggupsala, som använts till viss del. Förslag kan vara att anordna tävlingar, till exempel i sociala medier, för att få användarna av väggen att dela bilder av sina verk och på så vis nå fler.

Verksamhet kring väggen

Den öppna väggen sköttes om i samarbete med Fritid Uppsalas personal och feriearbetare. Samarbetet med feriearbetarna var välfungerande och fick även positiva synergieffekter. Feriearbetarna hade bland annat i uppgift att se efter området och felanmäla eventuell skadegörelse. En positiv effekt var att feriearbetarna som var delaktiga i skötseln av den öppna väggen fick kännedom om att den fanns och sedan själva besökte den för att måla, även om de inte nödvändigtvis hade erfarenhet av graffiti sedan tidigare.

Vid ett eventuellt utvecklat projekt kan den öppna väggen tydligare knytas till organiserade aktiviteter, exempelvis workshops med konstnärer eller liknande. Att anordna aktiviteter var inte tillåtet under pandemin som rådde sommaren 2021.

Slutsats

Sammantaget blev försöksverksamheten kring den öppna väggen lyckad enligt de involverade parterna. KAP-området var en uppskattad plats för den öppna väggen, och den anses ha varit välanvänd. Den öppna väggen ansågs som ett positivt inslag av bland annat ungdomar och barnfamiljer. Det finns en potential i att nå ut till fler som kan tänkas vara intresserade av att använda väggen genom mer marknadsföring. Fritid Uppsala framhåller att formuleringen "konstvägg" som använts i kommunikationsmaterial kring väggen gjorde att ungdomarna börjat fundera kring graffiti som konstform, vilket inte varit självklart innan. Det upplevs som positivt att bilden av graffiti nyanseras.

Förslag för framtiden

För en vidareutveckling av projektet finns en möjlighet i samband med iordningställandet av Gränbyparken. Här kan finnas möjlighet att inkludera en öppen vägg som en del av aktivitetsutbudet i parken. Den öppna väggen skulle då få en central plats i Gränbyparken i närheten av andra aktiviteter så som utegym och volleybollplan. I närheten finns också toaletter, belysning, grill- och sittplatser. En befintlig sittytta i området kan återanvändas och flyttas intill väggen. Förslag finns också på att gavlarna på sittytan kan bli en förlängning av den öppna väggen.

I parken i dagsläget finns en container som kan användas vid uppförandet av en permanent öppen vägg. Containern kläs med plywood utvändigt, förslagsvis med utstickande tak med belysning och ett grönt tak med växtlighet. Att använda en container möjliggör också att flytta väggen om placeringen inte fungerar i praktiken, alternativt kan väggen bli ett flyttbart inslag och användas inom exempelvis evenemang eller placemaking. En container skapar ytterligare yta att måla på jämfört med den tillfälliga väggen. Storleken motsvarar inte helt brukarnas önskemål, däremot finns fler ytor att måla på i en rektangulär form jämfört med en vägg. Detta kan möjliggöra för fler att måla samtidigt och främja samarbete och sociala utbyten.

De övergripande tidplanerna för Gränbyparken sträcker sig fram till 2024, men den öppna väggen kan projekteras till sommaren under förutsättning att inblandade parter kommer överens om investering, drift samt ansvar för pedagogiska aktiviteter.

Förslag på väggens placering i Gränbyparken:

